

5è Congrés

de les DONES del Baix Llobregat

100% FEMINISTA

26 i 27 OCTUBRE 2018 CASTELDEFELS

CONCLUSIONS SUBSEU ABRERA

La violència psíquica i la nova forma d'exercir-la. Les seves conseqüències en els fills i filles de la dona víctima de violència.

Dia, 19 de setembre de 2018

Casa de Cultura, C. Federico García Lorca, 17

Abrera

COMISSIÓ DE TREBALL 5.1

VIOLÈNCIES MASCLISTES

Abrera ha tornat a ser subseu en aquest 5è Congrés de les dones del Baix Llobregat, participant de forma activa en el procés precongressual. En els darrers mesos, hem portat a terme diferents sessions de treball, continuant la feina feta en l'àmbit de la violència masclista, en els darrers anys. Hem fet dues reunions amb les associacions de dones i de lluita contra la violència masclista i s'ha presentat aquest 5º Congrés de les Dones del Baix Llobregat al Consell de les Dones d'Abrera. Finalment, el 19 de setembre, es va realitzar la sessió de treball precongressual al voltant de dos eixos principals de la violència masclista a l'àmbit de la parella.

La violència psíquica masclista.

Els infants com a testimonis i víctimes de la violència masclista.

Cal destacar en aquestes activitats, la participació de dones víctimes de violència de gènere. Dones que estan en un procés d'empoderament, de treball personal i de lluita contra la violència masclista; dones que han entès que elles són el principal motor de canvi en la lluita contra la violència.

Com dèiem a l'any 2010, en el tercer Congrés, les formes de violència contra les dones varien amb els temps i la situació, i dèiem també, que davant les noves formes de violència, hem de trobar noves estratègies feministes per combatre-les.

Avui, avancem i ho fem mirant endavant, treballant aquest dos aspectes dels que pensem que encara no se li ha prestat l'atenció necessària: la violència psíquica i les noves formes d'exercir-la sobre les dones, incidint en una de les formes d'agressió més doloroses per a la dona com és les conseqüències de la violència en les seves criatures.

Sense dubte, estem millorant en alguns aspectes. Això no vol dir que s'hagi acabat la lluita; sinó que la lluita continua amb noves formes, amb nous implicats, amb noves veus; amb l'acció conjunta de les dones víctimes, de les professionals, de les dones en la política que fan polítiques de gènere. Amb aquest objectiu, presentem les principals idees que hem treballat i les principals propostes que fem.

IDEEES PRINCIPALS I PROPOSTES

Partim d'aquesta afirmació: **sempre que hi ha maltractament físic, econòmic o sexual hi ha també maltractament psíquic i aquest té conseqüències en la salut (física i psíquica) i en els aspectes socials, això és, afecta la vida de la dona de una manera global.** Tots els tipus de violència masclista (física, sexual i econòmica) porten implícita la violència psíquica. Les situacions de maltractament psíquic no són actes aïllats sinó que són repetitius, s'allarguen en el temps i es refereixen, no només a la violència psíquica que rep la dona directament, sinó també a les seves conseqüències, les seqüeles emocionals tant en la dona com en els seus fills i filles.

La violència psíquica masclista existeix i es pot demostrar. La psicologia té prou eines per demostrar que la violència psíquica té conseqüències molt greus per a les víctimes (les dones i les seves criatures).

Sabem que acceptar la presència de la violència psíquica és difícil per a tots: professionals, víctimes, institucions i, fins i tot, per a l'agressor ja que tots ens trobem sota el mateix pes del patriarcat. Aquest aspecte de la violència masclista és el que volem posar sobre la taula en aquest Cinquè Congrés.

PROPOSTES

1. Revisar les lleis per a que incideixin en el maltractament psíquic.
2. Que les professionals juristes que intervenen en casos de violència utilitzin totes les vies legals per sol·licitar valoració pericial psicològica i que es presentin informes psicològics als jutjats.

Un altre aspecte que preocupa les dones és **la violència Institucional** (maltractament institucional), especialment en els jutjats. La violència institucional cobreix un ampli espectre de situacions que van des de les vivències de les dones de no sentir-se prou ateses ni tan sols per la seva advocada, fins a suportar situacions viscudes als jutjats de total indefensió. Aquestes experiències són una prova de la necessitat d'informació, formació i coordinació en els diferents agents implicats

PROPOSTA

3. Formar els professionals que intervenen (jutgesses, jutges, fiscals, juristes i la resta de professionals de la justícia) tot informant-los de les característiques de la violència psíquica. Que s'inclogui formació en perspectiva de gènere.

L'asimetria de poder es allò que caracteritza la violència masclista en la parella. Apareix en una dinàmica relacional en la qual l'home té una posició dominant que l'autoritza a decidir sobre la dona i en la que ella té un rol subordinat; perd la possibilitat de decidir sobre la seva vida i ha d'actuar sota la direcció de qui té el poder. Aquesta asimetria de poder es manifesta molt especialment en el desequilibri econòmic.

La violència econòmica es considera un tipus de violència, diferenciada de la violència física, sexual i psíquica, no obstant, hem de destacar la carrega de violència psíquica que porta implícita. La violència econòmica no només pot formar part de la violència durant la relació de la parella, sinó que prossegueix durant el procés de separació de la dona del seu agressor i pot ser molt més accentuada, deixant la dona en la més absoluta pobresa; privant-la, fins i tot, dels diners que tenen en comú. En aquest sentit, moltes vegades, les dones tenen al seu càrrec fills petits, no tenen ingressos i el pare de les seves criatures no els passa pensió d'aliments.

Recordem que una de las conseqüències del maltractament psíquic és l'aïllament de la dona del seu entorn social i laboral, de manera que quan se separa de l'agressor, es troba amb molta dificultat per accedir al mercat laboral. A més, la cura dels seus fills petits els dificulta adaptar-se als horaris d'una feina, pel que tenen molt difícil sortir de la seva situació de penúria econòmica. Hem d'evitar que la violència econòmica perpetrada per la parella de la dona continuï com a violència institucional.

PROPOSTES

4. Es proposa una intervenció coordinada entre Serveis Socials, Promoció econòmica i les empreses del municipi per ajudar aquestes dones a trobar una feina amb horari que els permeti la conciliació familiar.
5. Es proposa que l'administració local augmenti els ajuts per a menjador escolar i llibres d'escola i que aquest ajuts es revisin periòdicament, de manera que arribin realment a qui més els necessiti.
6. Que es revisin i modifiquin les lleis que permeten als pares separats no pagar la pensió dels seus fills.
7. Que els professionals que intervenen en els acords de divorci tinguin en compte la situació de pobresa econòmica en què queden les dones, molt especialment les dones grans i les que tenen criatures petites i no tenen feina i que no acceptin determinats acords que perjudiquin les dones.

En la línia **de la informació**, s'ha incidit en la necessitat que les dones tinguin una informació realista del procés de denúncia i separació de l'agressor. Han de saber la realitat del que pot passar i les dificultats i situacions que hauran de viure quan denuncien la violència i, tot i així, sentir-se prou recolzades per continuar endavant amb la denúncia. Han de saber que denunciar la violència és un pas endavant per a la seva independència, per a la seva salut psíquica, però que no és el final del camí, sinó el començament d'una vida lliure.

Moltes dones trenquen el silenci, i no només per denunciar judicialment, sinó també sociablement. Es necessari que se sentin les seves veus, que siguin elles les que parlin i reivindiquin els seus drets. Naturalment, amb els homes que vulguin acompanyar-les i donar-los suport; deixant-li a la dona el seu espai.

D'això són testimoni el grup del SIAD d'Abbrera, participant en la difusió d'informació i en la relació d'autoajuda del grup i formant part del Consell Municipal de les Dones, participant en actes públics i mitjans de difusió.

PROPOSTES

8. Potenciar des de els municipis la participació social de les dones.
9. Que les administracions propicien les xarxes socials, els grups d'autoajuda, les associacions de dones i la implicació de les dones en les activitats socials, la paritat en els actes públics com a elements que propicien la identificació social i la sortida de l'aïllament social en què es troba la víctima de violència.
10. Accions concretes i continuades per informar i formar la població: Fomentant els punts d'informació i formació.
11. Crear escoles municipals de formació feminista per a dones i homes.
12. Treballar en l'educació igualitària, intergeneracional, posant els esforços en la prevenció de la violència masclista psíquica entre la joventut, des de les escoles i les famílies.
13. Revisar el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació perquè la informació que donin sigui objectiva i no basada en mites i creences patriarcals.

En el grup de debat sobre **Els infants com a testimonis de la violència masclista**, es van debatre els següent punts i es van fer les següents propostes.

El debat va girar sobre el punt central de la desprotecció en que es troben els fills i filles menors. Es considera que si hi ha violència cap a la mare, aquesta violència també la pateixen els fills, entenent que no es pot separar la violència cap a la dona de la violència cap els seus fills.

Es va incidir en la utilització de les criatures per part de l'agressor de la dona, i la continuació de l'agressió a través dels fills, una vegada ella l'ha deixat. Aquesta utilització es concreta en actes repetitius que es donen en molt casos com ara no pagar la manutenció i gastar els diners en fer-li regals i despeses supèrflues innecessàries als infants; descuidar-los en relació a la higiene, la alimentació, la salut, etc.; donar-los una imatge distorsionada de la mare mentin-los respecte al veritable motiu de la seva separació; no deixar-los parlar amb la mare els dies que estan amb ell; utilitzar-los per continuar controlant la dona, posar-los en situacions de risc conduint ebris, etc. Com s'ha vist, i malauradament sabem, la utilització de les criatures per fer-li mal a la mare, pot acabar en el seu assassinat,

D'altra banda, volem insistir en denunciar la desprotecció en que queden els infants orfes quan la seva mare ha estat assassinada pel pare dels infants. Es considera, i es remarca, la convicció **que no pot ser un bon pare aquell que els ha deixat sense mare**. No obstant, en molt casos, els jutges han prioritzat el vincle paterno-filial (dret del pare) en detriment de la seguretat dels infants (drets dels fills).

PROPOSTES

14. Formació específica dels professionals per a que els infants, des del primer moment en que es tingui coneixement, siguin tractats també com a víctimes de la violència i es valori el risc que comporta viure o conviure amb el seu progenitor maltractador.
15. Millorar la detecció i identificació de situacions de risc dels fills i filles de les víctimes de violència.
16. Ja que la desprotecció dels menors durant el procés de denuncia i/o separació es absoluta, es fa necessari que intervinguin les fiscalies per sol·licitar ordre de protecció cap els menors.
17. Es proposa que es facin tots els passos necessaris perquè es protegeixi el més febles (els menors) i que es defensin els seus drets per sobre dels drets del progenitor; que els pares siguin informats de què implica i quins són els deures de l'exercici de la pàtria potestat i que li sigui retirada si no els compleixen.
18. Que els fills i filles orfes per l'assassinat masclista de la seva mare, siguin protegits i separats del pare l'assassí, perquè **no es pot considerar un bon pare aquell que els ha deixat sense mare.**

Abrera, 19 de setembre de 2018